

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT**

PRİŞTINE, 14 ARALIK 2010
NR. REF.: RK 34/10

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Dava no: KI 35/09

Halit Bahtiri

Podujeve Belediyesi Eğitim Müdürlüğüne karşı

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Yargıç
Altay Suroy, Yargıç
Almiro Rodrigues, Yargıç
Snezhana Botusharova, Yargıç
Ivan Čukalović, Yargıç
Gjyljeta Mushkolaj, Yargıç
Iliriana Islami, Yargıç

Mahkeme, davayla ilgili aşağıdaki kabul edilmezlik **Kararını** onaylamıştır.

GİRİŞ

Başvurucu

1. Başvurucu Podujeve Belediyesi Yukarı Sibovc köyü mukimi Bay Halit Bahtiri'dir.

İtiraz edilen kararlar

Podujeve Belediyesi Eğitim Müdürlüğü

Dava Konusu

2. Bay Halit Bahtiri 18 Ağustos 2009 tarihinde Anayasa Mahkemesine dilekçeyle başvurmuş olup dilekçesi KI 35/09 dava numarası ile kaydedilmiştir. Bay Bahtiri çalışma hakkı ve serbest dolaşım hakkının ihlal edilip kötü muamele gördüğünden dolayı 18 yıllık çalışma kıdemi için altmış bin avro (60.000 €) tazminatın kendisine ödenmesini talep etmektedir.

Yasal Dayanak

3. Kosova Cumhuriyeti Anayasasının (bundan sonra “Anayasa” şeklinde anılacaktır) 113.7 Maddesi, 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın (bundan sonra “Yasa” şeklinde anılacaktır) 20. Maddesi ve Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü’nün (bundan sonra “İçtüzük” şeklinde anılacaktır) 55. Maddesi.

Davanın Mahkemeye Geliş Biçimi

4. Başvuru dilekçesi 18 Ağustos 2009 tarihinde Anayasa Mahkemesine teslim edilmiştir. Mahkeme Başkanı raportör yargıç olarak Prof. Dr. Ivan Čukalović’i, ön inceleme heyetine de Prof. Dr. Enver Hasani başkanlığında yargıçlar Dr. Iliriana Islami ve Mr. Sc. Kadri Kryeziu atanmıştır. Mahkeme davayı 16 Haziran 2010 tarihinde görüşüp istemin kabul edilirliliğini değerlendirmiştir.

Olgular

5. Bay Bahtiri Filoloji Fakültesi Albanoloji Bölümü son sınıf ders devamını almış olarak Podujeve 8 Kasım Lisesinde 1975 yılından başlayarak vatani hizmetini tamamlamaya gittiği 1977 yılına kadar lise öğretmenliği yapmıştır.
6. Askerliği bitirip 1978 yılında Filoloji Fakültesinde diploma savunmasını tamamladıktan sonra Bay Bahtiri Podujeve 8 Kasım Lisesinde kadrolu öğretmenliğe alınmıştır.
7. Komünist Birliği Podujeve Belediye Komitesi ile Belediye Meclisi Girişim Konseyi 1981 yılında başvurucuyu görevden alarak Podujeve “Vellazerim-Bashkim” İlkokulunda çalışmaya zorlamışlardır. Bunun sonucun olarak, başvurucunun iddiasına göre, maaş farkından kırk beş bin beş yüz avro (45.500 €) Alman markı maddi zarara uğramıştır. Bunun dışında başvurucuya göre çalıştığı süre içerisinde mesai arkadaşları ve öğrenciler tarafından kötü muamele görüp 1990 yılında işi bırakmak zorunda kalmıştır.
8. Bay Bahtiri 16 Temmuz 2007 tarihinde Podujeve Belediyesi Eğitim Müdürlüğüne başvurarak Podujeve Alexander Xhuvani Lisesi veya Podujeve Naim Frasheri İlkokulundaki işyerlerinden birine iadesini talep etmiştir.
9. Bay Bahtiri 21 Ocak 2008 tarihinde Kosova Cumhuriyeti Eğitim, Bilim ve Teknoloji Banklığına başvurarak 17 yıllık görev tazminatının kabul edilip elli bin avro (50.000 €) kıdem tazminatının ödenmesini talep etmiştir.

10. Bay Bahtiri 30 Ekim 2007 tarihinde Kosova Yargı Kuruluna başvurarak gelir tazminatı olarak otuz beş bin avro (35.000 €) ödenmesini talep etmiştir.
11. Kosova Yargı Kurulu Bay Bahtiri'nin istemine cevaben 27 Kasım 2007 tarihinde gönderdiği yazıda söz konusu tazminatla ilgili haklarını aramak için yetkili belediye mahkemesine başvurmasına salık verilmiştir.
12. Bay Bahtiri Kosova Bağımsız Denetleme Kuruluna başvurarak Naim Frasheri İlkokulundaki işyerinin iadesini talep etmiştir.
13. Kosova Bağımsız Denetleme Kurulunun 02(20) 2008 sayı ve 30 Ocak 2008 tarihli yazısında Bay Bahtiri'nin şikâyetinin kabul edilmez olarak niteleyip Kamu Hizmetleri Bakanlığının İtiraz Usulleri Genelgesinin 2. Maddesi 2.1 Fıkrasına göre Kosova Bağımsız Denetleme Kuruluna sadece kamu görevlilerinin başvurabilecekleri açıkça belirtilmiş olduğu açıklanmıştır. Oysa başvurunun kamu görevlisi olmadığından 2001/36 sayılı UNMIK Yönetmeliğinin 11. Maddesi 11.1 Fıkrasına ve Kamu Hizmetleri Bakanlığının İtiraz/Şikâyet Usulleri hakkındaki 2005/02 sayılı genelgesinin 2.1 Maddesine göre böyle bir şikâyetle bulunmaya yetkisi yoktur.

Başvurucuların İddiaları

14. Başvurucu isteminde Anayasanın 49. Maddesinde belirtilen çalışma hakkı ihlal edilmiş ve Anayasanın 24 (2) Maddesine göre ayrımcılığa uğradığını ayrıntı vermeden iddia etmiştir.

İstemın Kabul Edilirliğinin Değerlendirilmesi

15. Başvurucunun istemi hakkında hükmetmesi için Mahkemenin önce dava dosyasında sunulan evrakı gözden geçirip istemin Anayasada belirlenen kabul edilirlık koşullarının yerine getirip getirmediğini değerlendirmesi gerekmektedir. Mahkeme bununla ilgili olarak Anayasanın 113.7 Maddesine atıfta bulunur:

“Bireyler, yasalarla belirlenen tüm yasa yollarını tükettikten sonra kamu otoritesinin Anayasa ile güvence altına alınan bireysel hak ve özgürlüklerini ihlal etmeleri durumunda dava açmaya yetkilidirler.”

16. Bay Bahtiri'nin sunduğu evraka dayanarak Kosova Yargı Kurulunun 21 Kasım 2007 tarihli yazısında Bay Bahtiri'nin tazminat haklarını korumak için yetkili belediye mahkemesine başvurabileceği şeklinde kanun yolunun gösterilmesine rağmen, bu yasal haktan yararlanmadığı Mahkemece tespit edilmiştir.
17. Mahkeme, yeri mevzuat ve özellikle (Kosova Cumhuriyeti Meclisince 03/L-006 sayı ile kabul edilen) Medeni Usul Yasasının işyeriyle ilgili ihtilafların hukuk mahkemeleri tarafından çözülmesini ve olası hak ihlalleriyle ilgili etkili kanun yollarını öngördüğünü vurgulamak istemektedir.
18. Dahası bu yasanın 475. Maddesi şunu öngörmektedir: “İşyeri ihtilaflarıyla ilgili mahkeme duruşmaları tarih ve vadelerinin belirlenmesi ve duruşmaya çağırma işyeriyle ilgili ihtilafların çözümünün ivedi olduğunu mahkeme daima göz önünde bulundurmalıdır”
19. Yukarıda vurgulananlar dikkate alındığında Bay Bahtiri'nin Anayasa Mahkemesine yönelttiği isteminin çözümü için yetkili mahkemelere şimdiye kadar dava açmadığı görülmektedir.

20. Mahkeme, kanun yollarının tüketilmesi ilkesinin gerekçesinin, iddia edilen anayasa ihlalini diğer kurumlar ve mahkemelerce önleme veya tamir etme olanağı sunmak olduğunu vurgulamak ister. Kural, Kosova Hukuk Düzeninin etkili kanun yolları sağlayacağı varsayımına dayanmaktadır. (bkz. *mutatis mutandis*, AİHM 25803/94 numaralı Selmouni – Fransa davası 28 Temmuz 1999 tarihli kararı).
21. Mahkeme bir davanın yetkili yerli organlar tarafından görüşülmesinden mahrum bırakılması için bakış açısından kuşku duymanın yeterli olmadığını vurgulamaktadır. (bkz. *Whiteside – Birleşik Krallık davası* 7 Mart 1994 tarih ve 20357/92 sayılı kararın 76. Maddesi, s. 80).
22. Yasanın 56. Maddesi şunu belirlemiştir:
- “Bu yasaya göre Anayasa Mahkemesinin görüşmeye yetkili olduğu belirlenen ve bu yasanın yürürlüğe girmesinden önce açılan davalarla ilgili süreler yasanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren işlemeye başlar.”*
23. Yasanın 49. Maddesiyle ilgili olan ve aşağıda alıntılanan ve 56. Maddesi, Anayasanın 113 (7) Maddesi ve Yasanın 47. Maddesine göre bireysel başvuru sürelerini belirlemiştir:
- “Başvuru dört (4) aylık süre içerisinde yapılır. Süre, başvurucuya mahkeme kararının teslim edildiği günden itibaren işlemeye başlar. Tüm diğer durumlarda karar veya hükmün açıklandığı günden itibaren işlemeye başlar.”*
24. Bununla ilgili olarak Mahkeme başvurusunun dilekçesini Anayasa Mahkemesine 18 Ağustos 2009 tarihinde teslim ettiğini, bu davayla ilgili Kosova Bağımsız Denetleme Kurulunun son kararının 30 Ocak 2008 tarihinde açıklandığını ve davanın Anayasanın yürürlüğe girmeden önceki bir dönemle ilgili olduğunu tespit etmiştir (bkz. *Blecic – Hırvatistan*, 59532/00 sayılı dilekçeye AİHM’nin 29 Temmuz 2004 tarihli kararı). Bu yüzden istemin kabul edilen süre dışındaki zamanla ilgili olduğu sonucuna varılmıştır.
25. Yasanın 48. Maddesi şunu belirlemiştir:
- “Başvurucu dilekçesinde hangi hak ve özgürlüğünün ihlal edildiğini açıklıkla belirtip kamu otoritesinin hangi kararına itiraz etmek istediğini kesin bir şekilde bildirmesi gerekmektedir.”*
26. Başvurucu Anayasaya göre hangi hak ve özgürlüklerinin ihlal edildiğini açık bir şekilde belirtmemiş veya açıklamamıştır

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Mahkeme başvurusunun sunduğu tüm delil ve olguları değerlendirip davayı görüştüğten sonra Anayasanın 113 (7) Maddesine, Yasanın 20. Maddesine ve İçtüzüğün 55. Maddesine dayanarak 14 Aralık 2010 günü yapılan duruşmada oybirliğiyle:

- I. İstemin kabul edilmez olarak REDDİNE,
- II. Yasanın 20(4) Maddesine göre taraflara bildirilip Resmi Gazetede Yayımlanmasına karar vermiştir.

III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Prof. Dr. Ivan Čukalović, imza

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Prof. Dr. Enver Hasani, imza